

Hovedresultater – Analyse af social- og beskæftigelsesområdet del 1

August 2025

Økonomisk balance i Sociale Forhold og Beskæftigelse

Aarhus skal være en god by for alle. En by, hvor alle trives. Stadig flere aarhusianere har dog brug for specialiseret hjælp til store udfordringer i livet. Flere lever med alvorlige psykiske lidelser eller handicap. Og flere børn og unge har så store vanskeligheder, at det påvirker deres skolegang, arbejdsliv og relationer til familie og venner.

Det kan mærkes økonomisk. Alene siden 2020 er udgifterne til det specialiserede socialområde i Aarhus Kommune steget med 500 mio. kr. Samme tendens og udfordringer ses på landsplan.

Sammenlignet med andre kommuner hjælper vi mange aarhusianere for pengene. I denne byrådsperiode er der gennemført omfattende besparelser og omprioriteringer for over 400 mio. kr. i Sociale Forhold og Beskæftigelse, hvor der er flyttet langt flere penge tættere på borgerne. Omstillingerne har bidraget til, at der i 2024 har været økonomisk balance i Sociale Forhold og Beskæftigelse som helhed. Men der er brug for mere.

Med grundtanken om, at velfærd er relationel, rykker vi tættere på udsatte børn, unge og deres familier for at hjælpe tidligere og mere forebyggende. Ud fra samme princip omlægges vi hjælpen til voksne med handicap for at fremme borgernes handlekraft yderligere. Indsatsen for vores hjemløse borgere styrkes vi med oprettelsen af nye boligformer som alternativ til forsorgshjem. Samtidig skaber vi mere værdige rammer for vores mest udsatte borgers liv og stofmisbrug. De seneste års store omstillinger på socialområdet er således fortsat i gang.

Trods omstillingerne betyder udviklingen, at vi står over for store økonomiske udfordringer. Alene på de mest udfordrede områder forventes et merforbrug på ca. 500 mio. kr. i 2029, hvis der ikke findes nye markante løsninger eller tilføres midler.

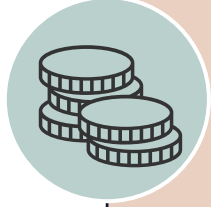
I denne analyse stiller vi skarpt på omfanget af de økonomiske udfordringer og de fremadrettede løsningsmuligheder der tegner sig i forhold til at sikre langsigtet strukturel balance i Sociale Forhold og Beskæftigelse.

Hovedkonklusioner

Udgifterne på socialområdet stiger fortsat både i Aarhus Kommune og på landsplan. Sammenholdt med andre kommuner er Aarhus' udgiftsniveau enten gennemsnitligt eller lavere, når der tages højde for kommunernes forskellige rammevilkår. I Aarhus forventes et merforbrug på over 500 mio. kr. i 2029 på de mest udfordrede områder, svarende til en overskridelse på ca. 17 pct. af det fremskrevne budget.

Beskæftigelsesreformen medfører store besparelser, forventeligt ca. 136 mio. kr. i Aarhus Kommune. Nogle opgaver skal bortfalde, men det er dyrt at spare forkert, da forringelser af beskæftigelsesindsatsen kan øge udgifterne på forsørgelses- og socialområdet.

Der er iværksat mange tiltag for at nedbringe udgifterne. I MSB er der gennemført omfattende besparelser (193 mio. kr.) og omprioriteringer (226 mio. kr.) i perioden 2023-2025 for at mindske den økonomiske ubalance. Vi skal altid forsøge at gøre tingene klogere og mere effektivt. Men mange muligheder er forsøgt - også i andre kommuner.

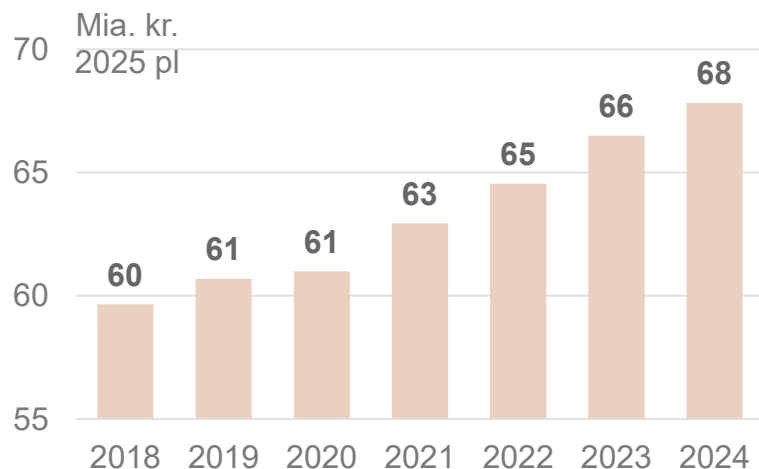

Økonomisk balance kræver reduktioner af serviceniveauet, hvis ikke der tilføres nye midler. Trods de iværksatte tiltag skal serviceniveauet i gennemsnit sænkes med ca. 17 pct. i 2029 på de udfordrede områder, hvis de fremskrevne økonomiske rammer skal overholdes. Det vil ikke kunne undgå at forringe vilkårene for de borgere, som vi skal hjælpe.

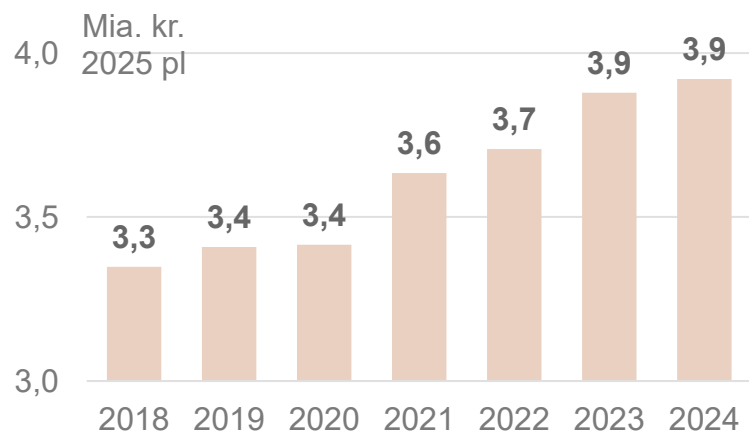

Udgifterne på det specialiserede socialområde stiger fortsat

Bruttoudgifter til det specialiserede socialområde på landsplan

På landsplan er udgifterne til socialområdet vokset med 1,3 mia. kr. i gennemsnit om året siden 2018.

Bruttoudgifter til det specialiserede socialområde i Aarhus Kommune

Aarhus brugte 3,9 mia. kr. på socialområdet i 2024. Det er en stigning på 0,6 mia. kr. siden 2018.

Udgifter i Aarhus sammenlignet med andre kommuner

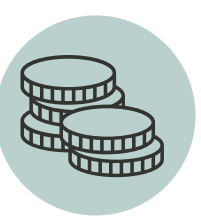

Voksenområdet: Aarhus Kommunes udgiftsniveau på det specialiserede voksenområde er nogenlunde som forventet givet kommunens rammevilkår.

Børneområdet: Aarhus Kommune har generelt et lavere udgifts- og indsatsniveau på det specialiserede børne- og ungeområde end andre store kommuner. Det gælder også ift. tabt arbejdsfortjeneste, hvor Aarhus har færre modtagere og lavere udgifter pr. helårsmodtager end landsgennemsnittet.

Beskæftigelsesreformen medfører store besparelser

Sparekrav på ca.
136 mio. kr.
i 2030 i Aarhus
Kommune, hvilket
udgør 21 % af
udgifterne til
beskæftigelses-
indsatsen.

Heraf udgør:

- ▶ 48 % besparelser på indsatser til borgere:
 - ▶ Mentor, vejledning og opkvalificering både internt og eksternt mv.
- ▶ 52 % besparelser på drift af jobcentre:
 - ▶ Udgifter til job- og virksomhedskonsulenter, lægeattester, psykologerklæringer mv.

- En andel af besparelserne er uspecificerede i aftalen om beskæftigelsesreformen og dermed ikke forankret i forenklinger i lovgivningen. I **Aarhus Kommune svarer de uspecificerede rammebesparelser til ca. 14 mio. kr. i 2026 stigende til 40 mio. kr.**
- **Aarhus Kommune har en effektiv beskæftigelsesindsats og et lavt udgiftsniveau sammenlignet med andre kommuner.** Aarhus vil derfor blive ramt uforholdsmæssigt hårdt, når besparelserne skal udmøntes.
- **Udgifter til forsørgelse og indsats hænger sammen** – en effektiv indsats forkorter tiden den ledige er på forsørgelsesudgifter. Det kan altså blive **dyrt at ”spare forkert”** – både for den enkelte borger, men også for kommunens samlede økonomi.
- Alle kommuner er forskellige ift. hvordan indsatsen er dimensioneret og organiseret, og det er således **op til videre politiske drøftelser omkring fordelingen og størrelsen af besparelserne konkret i Aarhus.**
- Reformens besparelser indebærer, at det ikke længere er muligt at understøtte socialområdet økonomi via omprioriteringer mellem beskæftigelses- og socialområdet internt i Sociale Forhold og Beskæftigelse.

Note: Den samlede kommunale besparelse som følge af beskæftigelsesreformen er højere, idet der også er besparelser på det ikke-decentraliserede område (forsørgelsesudgifter) stigende fra 9 mio. kr. i 2026 til 67 mio. kr. i 2030.

Der er iværksat mange tiltag for at nedbringe udgifterne

Ændringer fra budget 2023, 2024 og 2025

**Sparekrav
193 mio. kr.**

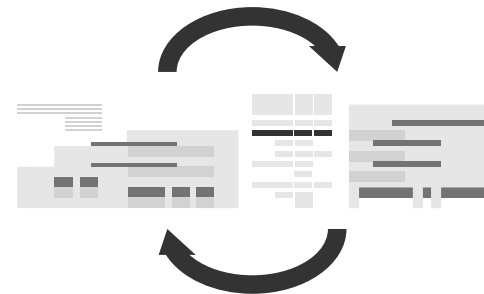
Sparekrav er i form af sparekatalog i budget 2023, fællesbidrag for 2023, 2024 og 2025, administrative besparelser og omprioritering til velfærdspuljen i budget 2024

Oveni forligskredsens krav kommer statens sparekrav som følge af finansiering af Arnepensionen på 48 mio. kr.

**Tilførsel til socialområdet
275 mio. kr**

Tilførsel til socialområdet på 275 mio. kr. består af rammeløft fra forligskredsen for at imødekomme de strukturelle udfordringer samt demografimidler til socialområdet som følge af befolkningstilvækst.

**MSB omprioritering
internt 226 mio. kr.**

Rådmændene har bremset op på de udfordrede områder for 74 mio. kr. og omprioriteret internt for 152 mio. kr., inkl. éngangsindtægt på 25 mio. kr. i 2025 til salg af ejendom på Katrinebjergvej

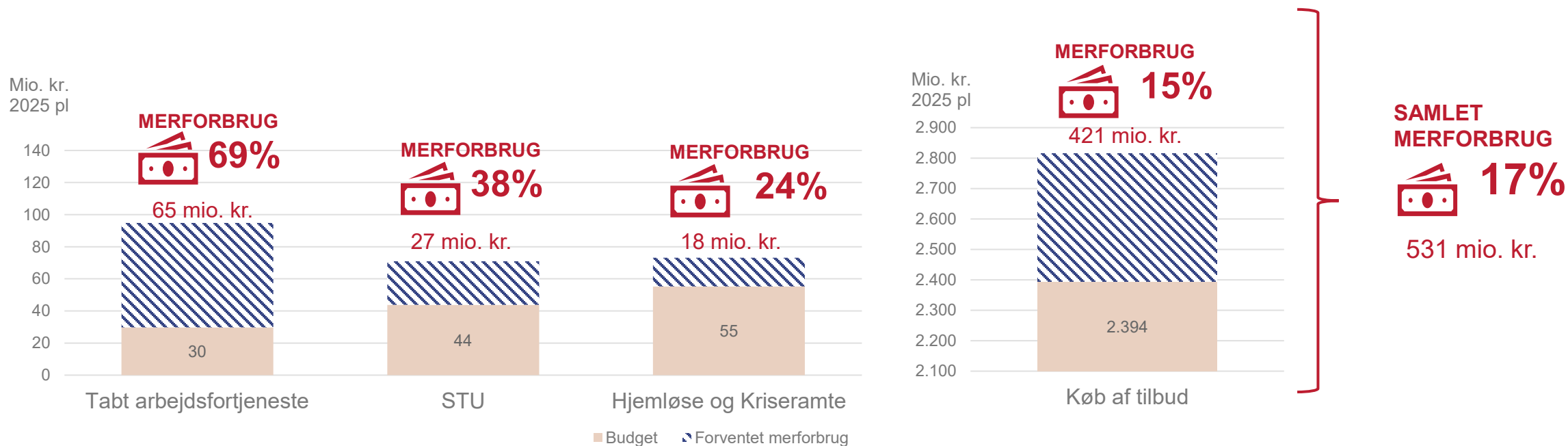
**MSB's Udviklings- og Omstillingsplan (B23-25) + sparekatalog B23
+ omprioriteringskataloger B24 + omprioriteringskatalog B25**

Økonomisk balance kræver reduktioner af serviceniveauet, hvis ikke der tilføres nye midler

BUDGET OG FORVENTET MERFORBRUG FOR FIRE UDFORDREDE DELE AF SOCIALOMRÅDET I 2029

Servicetilpasning for budgetoverholdelse

- Det forventede merforbrug for de fire udfordrede områder stiger markant i de kommende år til 531 mio. kr. i 2029. Skal budgettet overholdes, svarer det til en servicetilpasning på 17 % inden for nuværende ramme eller nye midler.
- De påkrævede servicetilpasninger svarer til merforbruget på de omfattede ydelser.
- Der er ikke foretaget en vurdering af, om de viste servicetilpasninger juridisk, fagligt eller praktisk set kan gennemføres.

Løsningsmuligheder

Tiltag med virkning fra 2026

- ➡ Forbrugsreduktion i MSB med fokus på blandt andet muligheder for servicereduktioner og lukning af tilbud
- ➡ Bortfald af kan-opgaver og selvvalgte indsatser på det sociale område*
- ➡ Budgettilførsel der bidrager til strukturel balance på de mest udfordrede områder: Tabt arbejdsfortjeneste, Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU), hjemløseområdet samt køb af tilbud til børn, unge og voksne.

Yderligere tiltag og afdækninger

- ➡ Nye indsatser og styrket forpligtende samarbejde mellem MSB og MBU med fokus på at reducere tabt arbejdsfortjeneste
- ➡ Afdække mulighederne for at justere visitationen til fx botilbud og BPA
- ➡ Ekstern analyse af løsningsmuligheder specifikt for STU-området.
- ➡ Konsekvensbeskrivelse af beskæftigelsesreformens samlede opgavebortfald og besparelser
- ➡ Omsætningen af besparelser fra beskæftigelsesreformen fra 2027 sker frem mod budget 2027

* Det skal bemærkes, at et bortfald af kan-opgaver og selvvalgte indsatser formentlig vil medføre øgede udgifter til andre indsatser i MSB. Det skal desuden bemærkes, at kan-opgaver og selvvalgte indsatser i vid udstrækning dækker politisk prioriterede områder.

